

TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ

Toplumsallaşma sürecinde erkek ve kadınların öğrendikleri, kültürün cinsiyetlerine uygun bulunduğu duygu, tutum, davranış ve roller arasındaki farklılıklar toplumsal cinsiyet farklılıkları olarak ele alınmaktadır (Moi, 2005). Çocuklar büyürken, onları yetiştiren ebeveynlerinin içinde yaşadıkları kültürel harmanlanan tutumlarından ve akranlarının tutumlarından etkilenmektedirler. Böylelikle de çocukların çok küçük yaşlardan itibaren kadın ve erkek şemalarıyla ilgili bazı gözlemleri oluşmaktadır.

Nare (1996)'in uyguladığı çalışmada 9 ile 17 yaş arasındaki 500 öğrenciden toplanan materyaller, bu çocuklarca yazılmış denemeler ve doldurulan anketlerden çıkan verileri inceleyerek ulaştığı sonuç, toplumsal cinsiyet rolleri oluşumunun çok küçük yaşlarda bile var olduğu ve günlük yaşamda ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Nare, gözlemlerinde kız çocuklarının, erkek kahramanlarda bedensel güce vurgu yaparken, kadın kahramanlarda daha çok dikkat ettiklerinin duygusal güç ve ruhsal güç olduğunu saptadıklarını; oğlan çocuklarının ise, kadın kahramanların güzelliğinin ve erkek kahramanların yüksek toplumsal statülerinin üzerinde durduklarını saptamıştır.

Çok küçük yaşlarda temeli atılan toplumsal cinsiyet rolleri, gelecekte de bireylerin hayatlarını, meslek seçimlerini, eş seçimlerini biçimlendirmektedir. Kadınlara ve erkeklere toplum tarafından biçilen roller bulunmaktadır. Çocuklar da yetiştikleri aile içerisindeki kuralları, kalıp yargıları ve cinsiyetçi söylemleri duyduklarında onların kafalarında da bazı yargılar oluşmaya başlamaktadır. Fark etmemiz gereken en önemli şeylerden birisi onların tertemiz düşüncelerini ve yaşamlarını şekillendirme gücümüz bulunduğudur. Dökmen'e (2004) göre kadınların daha duyarlı ilgili ve bakım verici olarak algılanmaları ve bu role ilişkin mesleklerde görev yapmaları; erkeklerin bağımsız, atılgan, lider ruhlu ve kuvvetli algılanmalarından dolayı da bu özelliklere ilişkin mesleklerde görev aldıkları gözlenmektedir.

Referanslar:

Dökmen, Z. Y. (2004). *Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar*. Ankara: Sistem Yayıncılık.

Moi, T. (2005). *Sex, gender and the body the student edition of what is a woman?* Oxford: Oxford University Press.

Nare, S. (1996). Kahramanlık ve toplumsal cinsiyet. Prof. Dr. Necla Arat (Ed.), *Kadın gerçeklikleri* (s. 191–202). İstanbul: Say Yayınları.